

Samfunnsplan for Rauma kommune 2026 – 2038

Innhold

Korleis samfunnsdelen er bygd opp	3
Samfunnsplanen på eitt minutt	4
Ein god stad å leve	5
Plansystemet til kommunen.....	6
Viktige føringar	7
Utfordringar i Rauma	9
Fem satsingsområde.....	11
Trygge barn som leiker, lærer og meistarar	12
Saman skaper vi god helse, meningsfylte liv og trivsel	15
Ein stad folk vil bu, jobbe og bli	18
Natur og tryggleik, i dag og i morgon.....	21
Dyktige folk og gode tenester	23
Kva kan vi som innbyggjarar gjere?	25
Langsiktig arealstrategi.....	27

Korleis samfunnsdelen er bygd opp

Samfunnsplanen tek utgangspunkt i dei viktigaste utfordringane til Rauma og set retning for utviklinga dei neste 12 åra. Planen skildrar først overordna føringar og rammer, før han lyfter fram sentrale utfordringar kommunen står overfor.

Med bakgrunn i dette er det definert fem satsingsområde som gjev mål og prioriteringar for samfunnsutviklinga. Kvart satsingsområde blir konkretisert gjennom delmål og strategiar. Planen peikar òg på kva vi som innbyggjarar kan bidra med i utviklinga av Rauma.

Samfunnsdelen inneheld òg ein langsiktig arealstrategi som gjev føringar for bruk av areal.

Samfunnsplanen på eitt minutt

Oppvekst

Barn og unge er den viktigaste ressursen til Rauma. Kommunen skal sikre trygge oppvekstmiljø, barnehagar og skular av høg kvalitet, og levande nærmiljø med gode møteplassar. Leik, utforskning og praktisk læring skal stå i sentrum, og naturen skal brukast aktivt. Rauma skal ta auka skjermbruk på alvor, arbeide for å gje alle barn like moglegheiter uavhengig av bakgrunn, og sikre at rett hjelp kjem tidleg. Ein sterk og attraktiv vidaregåande skule er heilt avgjerande for å halde på ungdom i kommunen.

Helse og fellesskap

God helse blir skapt i kvardagen – gjennom fellesskap, aktivitet og tilhøyrslø. Kommunen skal styrkje førebyggjande arbeid, bekjempe utanforskap og leggje til rette for at alle kan leve sjølvstendige liv lengst mogleg. Frivilligheita er ei berande kraft i dette arbeidet.

Næringsliv, verdiskaping og attraktivitet

Rauma skal vere ein stad folk vel å bu og jobbe. Eit variert næringsliv, god bustadpolitikk for alle livsfasar og ein levande kultursektor er nøkkelen. Åndalsnes skal vidareutviklast som tindehovudstad, og tilflyttingsarbeidet skal styrkjast.

Natur, klima og beredskap

Naturverdiane er den fremste kvaliteten til Rauma og skal forvaltaast langsiktig. Kommunen skal ruste seg mot klimaendringar og styrkje samfunnsberedskapen – både i kommunen sjølv og hjå innbyggjarane.

Framtidssikring av tenester

Gode tenester føreset dyktige medarbeidarar, sunn økonomi og smart bruk av teknologi. Kommunen skal vere ein attraktiv arbeidsgjevar og drive kontinuerleg tenesteutvikling for å møte behovet i framtida.

Langsiktig arealstrategi

Arealet i Rauma er ein avgrensa ressurs, og korleis det blir brukt i dag får konsekvensar langt fram i tid. Strategien slår fast at naturmangfald og karbonrike areal skal takast vare på, og at nedbygging av natur skal avgrensast. Fortetting og gjenbruk av eksisterande areal blir vurdert før nye utbyggingsområde. Vi har eit særskilt forvaltningsansvar for villrein og villaks. Klimatilpassing er eit grunnleggjande premiss for all arealbruk, og naturbaserte løysingar skal prioriterast. Næringsareal bør lokalisert konsentrert og strategisk, og bustadutvikling skal leggje til rette for ulike livsfasar og heilsårs busetjing.

Ein god stad å leve

Rauma skal vere ein god stad å leve – gjennom heile livsløpet. Gode liv blir skapte i kvardagen: i trygge oppvekstmiljø, i arbeid og utdanning, i fellesskap og deltaking, og i lokalsamfunn som gjev rom for både aktivitet og ro. Denne samfunnsplanen peikar ut retninga for korleis vi saman skal utvikle Rauma dei neste 12 åra.

Planen handlar om korleis vi skaper gode liv frå barndom til alderdom. Ein trygg oppvekst legg grunnlaget for livslang helse og trivsel. Gode møteplassar, kultur og fellesskap gjer det lettare å høyre til og delta. Attraktive lokalsamfunn med gode bustader og eit spennande og variert næringsliv gjev grunn til å bli – og til å flytte heim att. Ansvarleg naturforvaltning, klimatilpassing og god beredskap bidreg til livskvalitet og tryggleik, medan berekraftige tenester sikrar naudsynt kvalitet og kapasitet òg i åra som kjem.

Kommunen står samstundes overfor betydelege endringar, særleg knytte til samansetjinga av befolkninga, klimaendringar og samfunnstryggleik. For å møte desse utfordringane må vi prioritere tydeleg, forvalte ressursane klokt og utvikle tenester og lokalsamfunn i takt med nye behov. Planen lyfter fram fem satsingsområde som samla skal styrkje Rauma som lokalsamfunn.

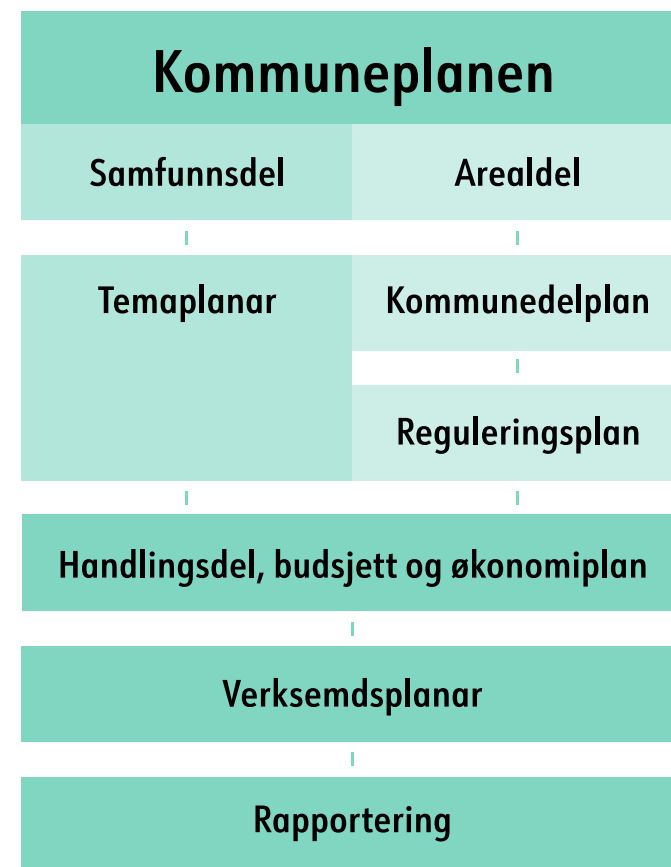
Foto: Anna Svare

Plansystemet til kommunen

Kommuneplanen er det viktigaste overordna plan- og styringsdokumentet til kommunen. Han gjev langsiktig retning for utviklinga av kommunesamfunnet og tydeleggjer prioriteringar og forventningar mellom kommunen, innbyggjarane, frivilligheita og næringslivet. Kommuneplanen blir vedteken av kommunestyret og gjeld for ein periode på 12 år, med høve til revisjon i kvar valperiode.

Samfunnsdelen av kommuneplanen er det sentrale styringsverktøyet for kommunestyret. Samfunnsdelen skal brukast til å setje retning og mål for arbeidet til kommunen, slik at handlingsrommet blir brukt målretta for å styre kommunen mot ei ynskt samfunnsutvikling. Samfunnsdelen er difor ikkje ei uttømmende oversikt over arbeidsoppgåvene til kommunen, men ei felles

retning for kva prioriteringar som skal liggje til grunn for utviklinga av kommunen dei neste 12 åra. Samfunnsdelen blir følgd opp gjennom handlingsdelen, som er økonomiplanen til kommunen. Økonomiplanen konkretiserer prioriteringar og tiltak, viser status for gjennomføring og danner grunnlag for løyvingar gjennom årsbudsjettet.

Figuren viser samanhengen mellom dei ulike plannivåa.

Viktige føringar

Den overordna planlegginga til kommunen skjer innanfor rammer og føringar gjevne på internasjonalt, nasjonalt og regionalt nivå. Desse gjev retning for arbeidet med berekraftig samfunnsutvikling og legg føringar for både samfunns- og arealplanlegginga i Rauma.

Nasjonale føringar

Gjennom «Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027» gjev regjeringa tydelege føringar for samfunns- og arealplanlegginga til kommunane. Forventningane omfattar mellom anna samordning i planlegginga, trygge og inkluderande lokalsamfunn, velferd og berekraftig verdiskaping, klima, natur og miljø, samt samfunnstryggleik og beredskap.

Plan- og bygningslova (PBL) er det juridiske grunnlaget for planarbeidet til kommunen og stiller krav til ei heilskapleg, langsiktig og kunnskapsbasert planlegging.

Internasjonale føringar

Berekraftsmåla til FN dannar ei felles global ramme for berekraftig utvikling. Dei 17 måla skal integrerast i planlegginga til kommunen og bidra til sosial, økonomisk og miljømessig berekraft. Berekraftig utvikling inneber å dekkje behov i dag utan å øydeleggje moglegheitene for komande generasjonar til å dekkje sine.

FN-konvensjonen om rettane til menneske med nedsett funksjonsevne (CRPD) forpliktar kommunen til å sikre likeverd, universell utforming og aktiv deltaking for alle innbyggjarar.

Fylkesplanen

Fylkesplan for Møre og Romsdal 2025 – 2028 er delt inn i fire hovudmålområde: samarbeidsfylket, miljøfylket, inkluderings- og kompetansefylket og verdiskapingsfylket. Hovudmålet med planen er å sikre ei berekraftig utvikling, leggje til rette for vekst og samarbeid og skape eit fylke som er attraktivt å bu og jobbe i.

Kommunale føringar

Visjonen til Rauma kommune er «Verdas beste kommune for naturglade menneske». Visjonen til kommunen er heile Raumasamfunnet sin visjon, og vart for første gong vedteken i kommuneplanen i 2006. Visjonen har god lokal forankring og er godt profilert eksternt. Han er inkluderande for alle som bur i eller vitjar Rauma, og set ingen krav til bestemt åtferd og haldningar frå einskildmenneske – berre at vi set pris på naturen og omgjevnadene våre. Visjonen forpliktar oss til å ta vare på naturen og vere eit berekraftig samfunn.

Verdiane til kommunen er «samarbeidsvillig», «ekte» og «raus». Verdiane seier at vi ser kvarandre og er samarbeidsvillige, ekte og rause.

Utfordringar i Rauma

Færre barn – fleire eldre

- Nedgang i talet på barn og unge.
- Aukande del eldre.
- Endra behov i tenestetilbodet.
- Aukande press på helse- og omsorgstenester.

Klimaendringar og tap av natur

- Varmare og våtare klima med meir ekstremnedbør.
- Auka risiko for flaum, skred og overvatnsutfordringar.
- Naturmangfald under press frå klima og arealinngrep.
- Interessekonfliktar mellom vern, bustadbygging og næringsutvikling.
- Forvaltning i dag avgjer framtidig attraktivitet og beredskap.

Ikkje nok hender

- Færre i yrkesaktiv alder per eldre innbyggjar.
- Aukande forsørgjarbyrde.
- Vanskelegare å rekruttere.

Oppvekstmiljø

- Aukande psykisk uhelse blant barn og unge.
- Oppleving av lite meistring og tilhøyrsløse.
- Mobbing og søvnproblem blant ungdom.
- Høg skjermbruk og tidleg alkoholdebut.
- Høgt skulefråvær samanlikna med fylket og landet.
- Fullføring av vidaregåande er avgjerande for seinare deltaking i arbeid og samfunn.

Utanforskap

- Høgare del unge utanfor arbeid og utdanning enn landsgjennomsnittet.
- Særleg utfordring i aldersgruppa 25 – 29 år.
- Eit tap for den einskilde og for lokalsamfunnet.
- Krev tidleg innsats og tett samarbeid mellom tenester.
- Auka behov for inkludering i ei tid der det er mangel på arbeidskraft.

Bustad

- Mangel på bustader.
- Få utleigebustader for langtidsutleige.
- Dyre bustader, noko som gjer det vanskeleg for førstegongsetablerarar.

Ein attraktiv stad å bu og jobbe

- Å vere attraktiv nok til at folk vel å bli, vende heim att eller flytte hit.
- Konkurransen med større byar om kompetanse og unge vaksne.
- Bevare og utvikle Rauma som eigen bu- og arbeidsmarknad.
- Avhengnad av ein attraktiv og relevant vidaregåande skule.
- Sårbarheit knytt til transportsamband og regional tilgjengelegheit.
- Endra bustadbehov med fleire eldre.
- Vekst i turisme krev god balanse mellom verdiskaping, naturomsyn og bukvalitet.
- Sterk sesongvariasjon gjev press på natur, infrastruktur og næringsliv i høgsesong og risiko for lite aktivitet resten av året.

Beredskap og samfunnstryggleik

- Verda er farlegare og meir uføreseieleg, og det er behov for eit taktskifte i arbeidet med beredskap og samfunnstryggleik.
- Rolla til kommunen i totalforsvaret vil mellom anna føresetje at kommunane har nok folk og kompetanse.
- Teknologisk utvikling utfordrar tryggleik og beredskap på måtar det er krevjande å ha oversikt over.
- Demokrati og eit trygt samfunn med høg tillit er grunnleggjande tryggleiksinteresser.
- Klimaendringane aukar risikoen for naturfare og vil kunne bli ein monaleg tilleggsdimensjon i handteringa av andre hendingar som kan krevje mykje av oss som samfunn.

Kommuneøkonomi

- Høg gjeld og lågare disposisjonsfond enn landsgjennomsnittet.
- Aukande tenestebehov som følgje av fleire eldre og færre i yrkesaktiv alder.
- Svakare vekst i inntektsgrunnlaget over tid.
- Forventningar om korleis tenester skal leverast.
- Aukande tenestebehov, samstundes som kvaliteten i tenestene skal oppretthaldast. Dette krev tenesteutvikling på nye måtar.
- Behov for tydelege prioriteringar, effektiv drift og framtidssikring av tenester.

Fem satsings- område

Målet er at Rauma skal vere ein god stad å leve – gjennom heile livet.

Med bakgrunn i dei utfordringane og moglegheitene vi ser i kommunen, har vi valt fem satsingsområde vi skal jobbe med dei neste 12 åra.

Oppvekst

Trygge barn som leiker, lærer og meistrar

Helse og fellesskap

Saman skaper vi god helse, meningsfylte liv og trivsel

Næringsliv, verdiskaping og attraktivitet

Ein stad folk vil bu, jobbe og bli

Natur, klima og beredskap

Natur og tryggleik, i dag og i morgon

Framtidssikring av tenester

Dyktige folk og gode tenester

Trygge barn som leiker, lærer og meistrar

Rauma skal vere ein god stad å vekse opp – frå dei tidlege barneåra og gjennom heile ungdomstida. Barn treng trygge rammer, støtte og moglegheiter til å vere nettopp barn – lenge nok.

Barn og unge i Rauma skal få eit godt grunnlag for livslang læring, meistring og deltaking i samfunnet. Barndom og ungdomstid i seg sjølv har òg ein eigenverdi og er ikkje berre ei førebuing til noko som kjem etterpå. Difor skal oppveksten i Rauma gje rom for lek, nysgjerrigheit, utforskartronge og skaparglede, og sørgje for at alle barn tileignar seg grunnleggjande ferdigheiter som gjev lyst og evne til å lære heile livet.

Å satse på ein god oppvekst er viktig for framtida til Rauma. Gode oppvekstmiljø gjer det lettare å halde på unge familiar, tiltrekkje seg nye innbyggjarar og gje grunn til å flytte heim att.

Til å vere ein liten kommune har vi eit imponerende mangfold av fritidsaktivitetar, kulturtilbod og frivillige miljø – i alle delar av kommunen. Dette er ein av våre viktigaste kvalitetar og noko vi må bevare.

Samstundes møter barn og unge utfordringar som krev at vi stiller opp saman. Psykisk uhelse, utanforskap, fråfall frå vidaregåande skule og auka skjermbruk er reelle utfordringar for mange unge i Rauma, som i resten av landet. Rauma skal ta dette på alvor og skape kvardagar og fellesskap slik at barn og unge opplever meistring, mening og tilhøyrse gjennom heile oppveksten.

Foto: Ziggi Wantuch

Delmål

Barn og unge i Rauma får barnehage- og skuletilbod av høg kvalitet som gjev dei eit godt grunnlag for livslang læring, meistring og deltaking i samfunnet

- Barnehage- og skuletilbodet skal planleggjast langsiktig i tråd med elevtalsutvikling og behov for gode og stabile fagmiljø. Det beste for barnet og likeverdig kvalitet skal liggje til grunn.
- Sikre at barnehagar og skular blir utvikla og styrte kunnskapsbasert.
- Trygge og helsefremjande lærings- og leikemiljø som fremjar tilhøyrslø, meistring og læring.
- Rauma kommune skal arbeide systematisk for at alle elevar tileignar seg grunnleggjande ferdigheiter som gjev eit godt grunnlag for vidare læring og fullføring av vidaregåande opplæring.
- Rauma kommune skal leggje til rette for at barn og unge utviklar nysgjerrigheit, utforskartrøng og kreativitet som grunnlag for læring og trivsel.

- SFO skal vere ein trygg og inkluderande møteplass som gjev leik, tilhøyrslø og gode fellesskap.
- Rauma kommune skal vere ein aktiv pådrivar for at barn og unge utviklar relevant kunnskap og engasjement, slik at dei kan delta som ansvarlege medborgarar i ulike fellesskap og samfunnsarenaer.
- Gode læringsprosessar og ein skulekvardag som tek vare på læring, motivasjon og livskvaliteten til elevane.

Leik, utforsking og praktisk læring i sentrum

- Leggje til rette for leik, utforsking og praktisk læring, og bidra til at barn og unge har tid og rom til dette gjennom heile oppveksten.
- Nærskogen, fjøra, fjellet og lokalmiljøet er viktige arenaer for læring, utforsking og leik.
- Utvikle uteområde og offentlege rom som inviterer til rørsle, aktivitet og eigenorganisert bruk, òg for eldre barn og ungdom.
- Aktiv innsats for redusert og medviten skjermbruk.

Levande og tilgjengelege nærmiljø og møteplassar som gjev fellesskap og tilhøyrslø

- Styrkje kultur-, idretts- og fritidstilbodet for barn og unge, både i lag og foreiningar og gjennom eigenorganiserte aktivitetar i nærmiljø og uteområde.
- Det Umulige Huset skal, saman med ungdommen sjølv, vere ei drivkraft for møteplassar for unge i heile Raumasamfunnet gjennom samarbeid, inkludering og utvikling.
- Leggje til rette for digitale tilbod som bidreg til inkludering og kontakt med møteplassane til kommunen for barn og unge.
- Sentrum bør ha ein ungdomsvenleg profil.

Delmål

Saman om barndommen – for ein trygg og inkluderande barndom der alle barn opplever fellesskap, tilhøyrslø og like moglegheiter

- Styrkje foreldre og familiar gjennom rettleiing, samarbeid og felles arenaer som fremjar tryggleik, meistring og fellesskap i kvardagen.
- Bruke barnehagar og skular som inkluderande og helsefremjande fellesskapsarenaer som fremjar gode levevanar, trivsel og læring, og bidreg til å utjamne skilnader tidleg i livet.
- Leggje til rette for at alle barn får like moglegheiter til deltaking i fellesskap, uavhengig av økonomien til familien, bakgrunn eller livssituasjon.
- Styrkje samarbeidet mellom kommune, nærmiljø, lag og foreiningar for å byggje trygge fellesskap rundt barn og familiar.
- Jobbe for at idretten, òg for ungdom, skal vere brei nok, lenge nok, for å sikre eit inkluderande miljø.
- Jobbe for at kulturarenaer skal leggjast til rette for deltaking i heile oppveksten, òg ungdomstida.
- Motivere og ansvarleggjere innbyggjarane til å ta ansvar for eigne nabolag og bidra til inkluderande fellesskap for barn og unge.

Rett hjelp til rett tid

- Sikre tidleg og rett innsats i heile oppvekstløpet gjennom betre tverrfagleg samhandling.
- Styrkje foreldresamarbeidet systematisk – gje foreldre støtte og verktøy for å lukkast.
- Arbeide heilskapleg for trygge og planlagde overgangar: barnehage – skule – ungdomstrinn – vidaregåande skule.
- Forsterke samarbeidet rundt gravide og små barn – ein god oppvekst startar allereie i magen.

Sterk og attraktiv vidaregåande skule i Rauma

- Byggje eit sterkt og attraktivt ungdomsmiljø rundt Rauma vgs.
- Knyte Rauma vgs tettare til lokalt næringsliv, reiseliv og kommunen.
- Samarbeide med nabokommunar og regionen for å utvikle og oppretthalde Rauma vgs.
- Bruke Rauma vgs som motor i tilflytting og kompetanseutvikling.
- Styrkje attraktiviteten til Rauma vgs gjennom auka samarbeid med lokale lag og foreiningar om organisering av idretten og andre aktivitetar.

Saman skaper vi god helse, meningsfylte liv og trivsel

God helse handlar om meir enn fråvær av sjukdom. Ho blir skapt i kvardagen – i møte med andre, i aktivitet og rørsle, i tryggleik og tilhøyrsl. I Rauma skal alle kunne leve gode, meningsfylte liv, uavhengig av alder, livssituasjon og funksjonsevne.

Helse og fellesskap heng tett saman. Trygge lokalsamfunn, inkluderande møteplassar og moglegheiter for deltaking førebyggjer einsemd, utanforskap og sosiale helseskilnader. Folkehelsearbeidet må difor handle om aktivitet, fellesskap, kultur, frivilligheit og gode nærmiljø – med vekt på tidleg innsats og førebygging, slik at fleire kan meistre kvardagen og leve sjølvstendige liv lengst mogleg.

Rauma skal tilby heilskaplege og koordinerte helsetenester tilpassa ulike behov og livsfasar, der digitale løysingar og meistringsteknologi bidreg til rett hjelp til rett tid. Målet er eit funksjonsvenleg og inkluderande lokalsamfunn – der det er lett å høyre til, delta og leve gode liv saman med andre.

Foto: Anunotak

Delmål

Helsefremjande og førebyggjande lokalsamfunn

- Dreie innsatsen i tenestene til kommunen mot helsefremjande og førebyggjande arbeid.
- Leggje til rette for informasjon, opplæring og tiltak som støttar gode helseval i befolkninga.
- Førebyggje tidleg rusdebut og problematisk rusbruk.
- Arbeide aktivt for høg vaksinedekning.
- Leggje til rette for at innbyggjarar kan leve aktive liv og bu trygt i eigen heim så lenge som mogleg. I bygdesentruma Åfarnes, Isfjorden og Måndalen skal Rauma kommune sørge for tilgjengelege seniorbustader.
- Arbeide langsiktig for å sikre gode fasilitetar for symjing og vassaktivitet, og utgreie løysingar for modernisering eller vidareutvikling av symjeanlegg i planperioden.

Inkludering og deltaking – mot utanforskap og diskriminering

- Gode inkluderingsløp for flyktningar, og støtte deltaking i språk, aktivitet og arbeid.
- Førebyggje ungt utanforskap gjennom tidleg innsats, inkluderande fritidsmiljø og heilskapleg samarbeid mellom tenester, der det beste for barnet skal vere eit grunnleggjande omsyn i saker som gjeld barn.
- Skape møteplassar og aktivitetar som styrkjer tilhøyrle og sosial deltaking i alle delar av kommunen.
- Samarbeide med frivilligheita og næringslivet om tiltak som når menneske som står utanfor fellesskapet.
- Deltaking i aktivitetar og fellesskap skal ikkje føresetje tilgang til smarttelefon eller sosiale medium.

Kultur og fritid som folkehelse

- Sikre eit breitt og inkluderande fritidstilbod gjennom lag, foreiningar og kulturaktørar.
- Leggje til rette for eigenorganisert aktivitet gjennom opne nærområde, møteplassar og lett tilgjengelege anlegg.
- Styrkje kulturtilbod, bibliotek, kyrkje og møteplassar som førebyggjande og helsefremjande arenaer.
- Integrere kultur i folkehelsearbeidet. Kultur skaper fellesskap, førebyggjer einsemd og fremjar psykisk og fysisk helse.

Natur som helsefremjande arena

- Ta vare på og utvikle stiar, turveggar, løyper og leier som gjev gode naturopplevingar.
- Bruke naturen aktivt som arena for kvardagsaktivitet, sosialt fellesskap, meistring og helsefremjande arbeid.

Delmål

Aktiv medverknad, meistring og sjølvstendige liv

- Leggje til rette for aktiv medverknad og meistring i tenestene, med mål om auka sjølvstendige og deltaking i kvardagen.
- Styrkje eigne ressursar og nettverk hjå innbyggjarane, slik at fleire kan leve sjølvstendige liv og delta i fellesskapet.

Naudsynte helsetenester

- Rett innsats til rett tid gjennom heilskaplege, naudsynte og forsvarlege helsetenester.
- Styrkje samhandling og koordinering på tvers av tenester og fagområde, og utvikle tenestene gjennom kunnskapsbasert og fleksibel ressursbruk.

Generasjonsvenleg, funksjonsvenleg og trygt lokalsamfunn

- Planleggje for trygge, inkluderande og tilgjengelege nærmiljø og nabolag som legg til rette for fellesskap og deltaking i alle livsfasar.
- Vidareutvikle Rauma som eit funksjonsvenleg og aldersvenleg lokalsamfunn, med vekt på universell utforming og gode kvardagsløyser.
- Leggje til rette for at innbyggjarar, uavhengig av alder og funksjonsnivå, kan delta aktivt i lokalsamfunnet og leve gode liv lengst mogleg.

Aktiv bruk av helse- og meistrings-teknologi

- Vidareutvikle bruken av helse- og meistrings-teknologi.
- Styrkje digital kompetanse hjå tilsette og innbyggjarar.

Styrkje samspelet mellom kommunen, frivilligheita og pårørande

- Leggje til rette for eit forpliktande og berekraftig samarbeid mellom kommunen og frivilligheita, med tydelege rammer og gjensidige forventningar.
- Styrkje samspelet med pårørande og andre som bidreg i fellesskapet, gjennom betre støtte, dialog og tydelege roller.
- Verdsetje frivilligheit og fellesskap som ein viktig ressurs i samfunnsutviklinga, utan å erstatte ansvaret kommunen har for naudsynte tenester.

Ein stad folk vil bu, jobbe og bli

Rauma skal vere ein kommune menneske vel – anten dei allereie bur her, vender heim eller flyttar hit for første gong.

Attraktivitet handlar om summen av det kvardagslivet tilbyr: gode bustader, trygge nærmiljø, varierte arbeidsmoglegheiter og korte avstandar til natur og by. Med nærleik til Molde og Ålesund, og Raumabanen som knyter oss til resten av landet, er Rauma ein eigen og velfungerande bu- og arbeidsmarknad.

Bustadpolitikken er eit av våre viktigaste verkemiddel for å styrkje attraktiviteten. Rauma skal ha bustader for alle livsfasar, og ein god bustadpolitikk handlar både om å utvikle nytt og gje liv til det eksisterande – gamle hus og etablert busetnad er ein viktig del av identiteten vår.

Rauma har sterke kvalitetar som gjer oss attraktive: naturen, kulturen, frivilligheita og eit breitt næringsliv utan avhengnad av éi einskild hjørnesteinsbedrift. Dette gjev fleksibilitet, stabile arbeidsplassar og eit godt grunnlag for innovasjon.

Kommunen skal leggje til rette for eit variert og framtidsretta næringsliv og styrkje samspelet mellom næring, utdanning, kultur og lokalsamfunn – slik at Rauma framleis er ein stad folk vil bu, jobbe og bli.

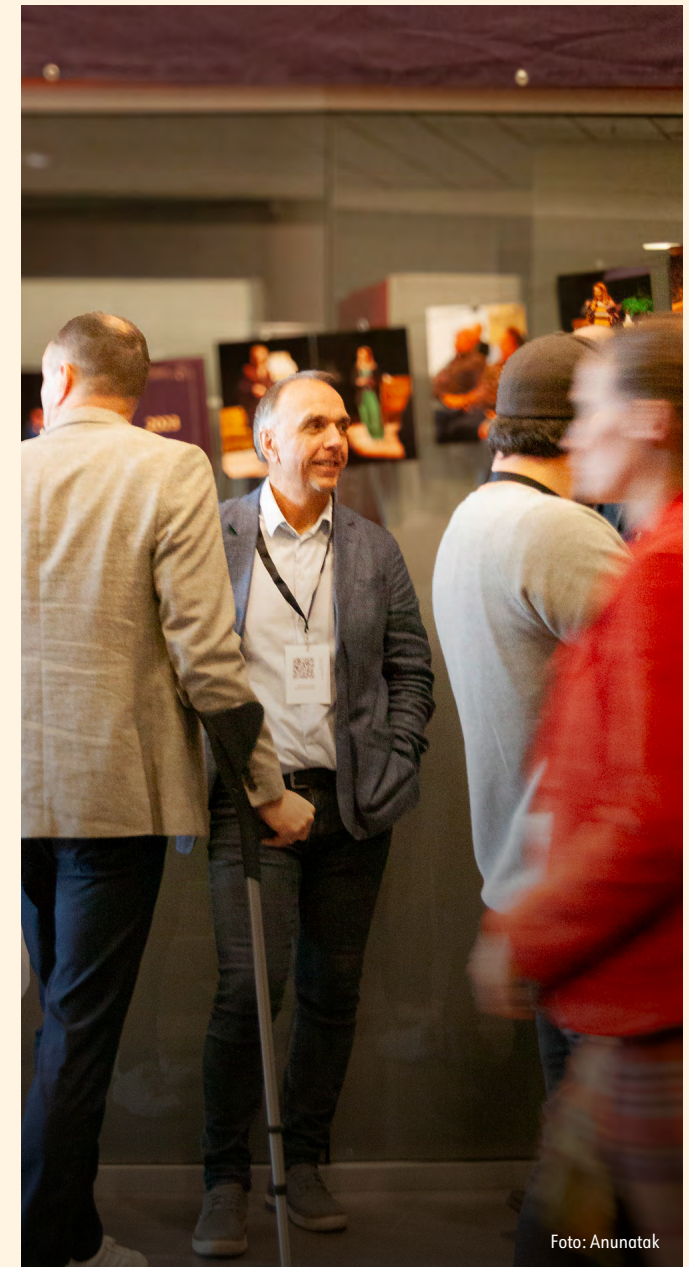

Foto: Anunotak

Delmål

Framtidsretta og mangfaldig næringsliv som tiltrekkjer seg kompetanse, kapital og nye arbeidsplassar

- Sikre god tilgang på kompetanse gjennom samarbeid med Rauma vidaregåande skule, næringsklynger og relevante utdannings- og utviklingsmiljø i regionen.
- Ha ei aktiv og kunnskapsbasert tilnærming til næringsutvikling, med medvit om trendar, teknologisk utvikling og kva typar arbeidsplassar kommunen skal leggje til rette for framover.
- Leggje til rette for gründerar, småbedrifter og kontorfellesskap, og tiltrekkje menneske som kan ta med seg jobben sin, med fleksibilitet som konkurransefortrinn.
- Arbeide for å tiltrekkje kapital og investeringar til næringsutvikling i kommunen, gjennom samarbeid, nettverk og føreseielege rammevilkår.
- Kommunen skal aktivt arbeide for å sikre attraktive og strategisk rette næringsareal i kommunen.
- Leggje til rette for at ungdom kan få erfaring frå arbeidslivet tidleg, gjennom deltidsjobb, sommarjobb og ungdomsbedrifter.

Næringsutvikling basert på godt samarbeid og lokale fortrinn

- Vidareføre og styrkje det tette samarbeidet innanfor næringslivet, samt mellom kommunen og næringslivet.
- Styrkje posisjonen til Rauma innan naturbaserte næringar, som reiseliv, guiding, mat, kultur og friluftsliv, gjennom god tilrettelegging og aktiv næringspolitikk.
- Vidareutvikle landbruk og andre primærnæringar som viktige næringar i kommunen, med tyding for mattryggleik, kulturlandskap, busetjing og lokal verdiskaping.
- Støtte opp om eksisterande verksemder og bidra til omstilling og vidareutvikling, slik at lokale bedrifter kan tilpasse seg nye marknader og rammevilkår.
- Oppretthalde og vidareutvikle statusen til Rauma som eit sertifisert berekraftig reisemål.
- Vidareutvikle og samordne destinasjonsleiingsarbeidet for berekraftig reiselivsutvikling.
- Styrkje grunnlaget for heilsårsarbeidsplassar på tvers av næringar, med vekt på vekst i skulder- og lågsesong.
- Styrkje samarbeidet mellom skule og lokalt næringsliv for å gjere unge kjende med lokale arbeids- og karrieremoglegheiter.

Bustader for ulike livssituasjonar og fasar av livet

- Planleggje for eit variert bustadtilbod og bumiljø som møter behov i ulike livssituasjonar og livsfasar, og som bidreg til sirkulasjon i bustadmarknaden.
- Sikre tilgjengelege tomter der det er eit uttalt behov.
- Kommunen skal arbeide for å sikre fast busetjing og heilsårs bruk av bustader.
- Utvikle nye etablerings- og bustadmodellar som senkar terskelen for å busetje seg i Rauma, som leige-til-eige-ordningar, prøve-bu og andre fleksible bustadmodellar.
- Bustadutvikling skal skje i samarbeid med private aktørar og Husbanken, med aktiv bruk av tilgjengelege støtte- og verkemiddelordningar.
- Leggje til rette for bustader til personar i krevjande livssituasjonar.

Delmål

Kultur som drivkraft for attraktivitet, identitet og fellesskap

- Vidareutvikle kulturprofilen til Rauma gjennom festivalar, kulturhuset og lokale kulturarenaer.
- Bruke kultur som strategisk verkemiddel i stadutvikling og arealplanlegging, inkludert aktive offentlege rom.
- Det skal gjevast like moglegheiter for deltaking i kunst- og kulturopplevingar, aktivitetar, opplæring og møtestader for alle.
- Styrkje kultur som brubbyggjar og møteplass mellom generasjonar og mellom nye og etablerte innbyggjarar.
- Sikre gode kultur- og fritidstilbod for barn, unge og unge vaksne, og utvikle trygge ungdomsarenaer.
- Leggje til rette for kreativitet og skapande verksemd gjennom gode arenaer for musikk, kunst og kultur.
- Ta vare på og synleggjere kulturminne som ein del av stadutvikling, identitet og lokal verdiskaping.

God tilgjengelegheit og sterkare regional tilknytning

- Arbeide for at Raumabanen blir vidareutvikla som ei robust og framtidsretta transportåre for innbyggjarar, næringsliv og reiseliv.
- Styrkje rolla til Rauma i Romsdalsregionen.
- Samferdsle som verkemiddel for attraktivitet og verdiskaping.
- Sikre at samferdsleinfrastrukturen blir vidareutvikla for å ta vare på næringsliv, beredskap og logistikk.
- Arbeide aktivt for realisering av Langfjord-sambandet som eit prioritert samferdsle-prosjekt for Rauma.
- Arbeide for eit godt kollektivtilbod på tvers av kommunen.

Drive systematisk og målretta tilbake- og tilflyttingsarbeid

- Ha ei tydeleg og heilskapleg profilering av Rauma med utgangspunkt i visjonen om naturglede.
- Jobbe aktivt for å byggje bru mellom lokale og tilflyttarar: Alle som bur her skal oppleve at dei er innbyggjarar i Rauma.

Eit levande sentrum og sterke lokalsamfunn

- Arbeide langsiktig for at Åndalsnes skal vere Noreg sin tindehovudstad, som reisemål, attraktiv bustad og motor for lokal verdiskaping.
- Utvikle Åndalsnes som eit sentrum som koplar menneske, natur, kultur og aktivitet, med langsiktig stadutvikling som grunnprinsipp.
- Styrkje handel, servering og byliv gjennom samarbeid med næringsliv og lokale aktørar.
- Vidareutvikle sosiale og kulturelle møteplassar i bygdene som fremjar fellesskap og lokal identitet.
- Avgrense handelslekkasje frå kommunen ved å samarbeide med lokale og nasjonale aktørar for å utvikle og styrkje handelen i heile Rauma.

Natur og tryggleik, i dag og i morgon

Rauma har naturverdiar av stor lokal og nasjonal tyding som gjev grunnlag for busetjing, friluftsliv, folkehelse, reiseliv og verdiskaping. Naturen er ein sentral del av identiteten og livsgrunnlaget til kommunen, men òg ein ressurs som krev langsiktig og kunnskapsbasert forvaltning.

Kommunen står overfor auka utfordringar knytte til klimaendringar. Dette stiller strengare krav til arealbruk og klimatilpassing. Naturforvaltning, arealplanlegging og beredskap må difor sjåast i samanheng.

Beredskap handlar òg om korleis samfunnet maktar å handtere uvisse og samansette kriser. I ei tid prega av geopolitisk uro, digital sårbarheit og spreining av feilinformasjon er tillit og samarbeid avgjerande for robustheit. Kommunen skal arbeide systematisk

med førebygging, informasjonsberedskap og sikring av kritiske samfunnsfunksjonar, i tett samspel med innbyggjarar, frivilligheit og næringsliv.

Gjennom tydelege prioriteringar og heilskapleg planlegging skal Rauma bevare naturmangfald og styrkje evna samfunnet har til å førebyggje, handtere og kome seg etter uønskete hendingar.

Foto: Anunatak

Delmål

God samfunnstryggleik, beredskap og trygge lokalsamfunn

- Arbeide heilskapleg og systematisk med samfunnstryggleik og beredskap med bakgrunn i ei heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse.
- Styrkje eigenberedskapen til kommunen og evna til å oppretthalde naudsynte og kritiske tenester ved kriser og langvarige hendingar.
- Etablere tydelege varslings- og informasjonsrutinar, og sikre god intern og ekstern krisekommunikasjon ved hendingar.
- Styrkje den lokale sjølvforsyningsgraden.
- Sikre at kritisk infrastruktur er robust og tilpassa framtidige påkjenningar.
- Kommunen skal vere ein pådrivar for samvirke med relevante aktørar og verksemder i arbeidet med førebygging, beredskap og krisehandtering.
- Styrkje eigenberedskapen hjå innbyggjarane gjennom informasjon, kampanjar og opplæring.
- Jobbe kontinuerleg for å ta vare på demokratiske verdiar gjennom openheit og gjennomsiktighet i kommuneorganisasjonen.
- Biblioteka styrkjer beredskapen til kommunen ved å sikre tilgang til verifisert informasjon, bidra til den digitale kompetansen til innbyggjarane og tilby ein trygg og inkluderande møteplass.

- Vurdere drikkevassforsyninga som ein kritisk samfunnsfunksjon, med kunnskap om dagens situasjon og framtidig kapasitet.
- Sikre trygt drikkevatt gjennom kjeldevern og arealplanlegging.

Aktiv naturforvaltning for å bevare naturmangfaldet

- Bevare naturmangfaldet gjennom god oversikt over naturverdiar og eit medvite forhold til konsekvensar av arealbruk.
- Sikre viktige naturtypar som myr, gamalskog og andre verdifulle naturtypar mot nedbygging.
- Unngå fragmentering av natur og sikre økologisk samheng ved nye inngrep.

Berekraftig bruk av naturen

- Leggje til rette for naturbaserte opplevingar som er skånsame for naturen og kulturmiljøet og styrkjer lokal verdiskaping.
- Sikre at reiseliv og friluftsliv blir utvikla på premissane til naturen og kulturmiljøet, med god vitjingsforvaltning.
- Kombinere natur, kultur og aktivitet som grunnlag for langsiktig stadutvikling.

Natur som helsefremjande arena for alle

- Bruke naturen aktivt i folkehelsearbeidet til kommunen for å fremje folkehelse.
- Bevare samanhengande grønstruktur og nærturar i alle bygder.
- Leggje til rette for bruk av naturen i lek, læring og oppvekst.

Rauma er godt rusta mot naturfare gjennom aktiv klimatilpassing

- Utarbeide og følgje opp ein heilskapleg plan for klimatilpassing som ein del av det løpande arbeidet til kommunen.
- Prioritere bruk av naturbaserte løysingar i klimatilpassingsarbeidet.
- Sikre at nye planar og tiltak byggjer på ei oppdatert klimarisiko- og sårbarheitsanalyse.
- Styrkje kompetansen og kapasiteten til kommunen innan klimatilpassing.
- Integrere klimatilpassing i kommunale bygg, VA-system, veg og annan infrastruktur.

Dyktige folk og gode tenester

Framtidssikring av tenester handlar om menneske – om medarbeidarar med kompetanse, engasjement og vilje til å utvikle Rauma vidare. Det er dei som kvar dag skaper kvalitet i barnehagar, skular, helse- og omsorgstenester, tekniske tenester, kultur og forvaltning.

Rauma skal vere ein attraktiv arbeids-gjevar som rekrutterer, utviklar og held på dyktige medarbeidarar. Vi skal byggje ein organisasjonskultur prega av samarbeid, openheit og læring, der tilsette har handlingsrom og ansvar for å forbetre tenestene i møte med innbyggjarane.

Samstundes må vi forvalte ressursane til fellesskapet klokt. God økonomistyring, tydeleg leiarskap og langsiktig prioritering er avgjerande for å sikre berekraftige tenester over tid. Teknologi og digitale løysingar skal brukast der det gjev betre kvalitet, meir tilgjengelege tenester og god ressursutnytting.

Foto: Rauma kommune

Delmål

Innovativ og lærande organisasjon

- Aktivt prøve ut nye måtar å jobbe på, ha kultur for å akseptere risiko, styre uvisse og lære av feil.
- Kultur for å samhandle og dele ressursar og kompetanse på tvers av organisasjonen.

Attraktiv arbeidsgjevar og god organisasjonskultur

- Leggje til rette for fleksible og inkluderande arbeidsformer som gjer kommunen attraktiv for kompetent arbeidskraft.
- Styrkje leiarskap gjennom målretta fagleg, administrativ og relasjonell kompetanseutvikling.
- Skape ein kultur som fremjar helse, trivsel og nærvær.
- Ein aktiv livsfasepolitikk som legg til rette for at tilsette kan stå lenger i arbeid.
- Tiltrekkje, utvikle og halde på medarbeidarar med rett kompetanse for behova i dag og i framtida.
- Vidareutvikle ein organisasjonskultur som blir prega av samarbeid, tillit, læring og stoltheit over å jobbe i Rauma.

Involvering av innbyggjarar og tilsette i samfunns- og tenesteutvikling

- Skape møteplass og dialog gjennom konseptet «Rauma snakkar».
- Sikre at interessentar får moglegheit til å medverke når det gjeld dei, gjennom tydelege retningslinjer for brukarmedverknad.
- Sikre eit reelt partssamarbeid med tilsette og tillitsvalde i utviklinga av tenester og samfunnet.

God økonomisk berekraft

- Arbeide målretta for å oppfylle handlingsreglane til kommunen for drift, investeringar og oppbygging av fond.
- Sikre ei langsiktig og ansvarleg forvaltning av inntektene frå konsesjonskraft for å styrkje den økonomiske robustheita.
- Styrkje økonomistyringa i heile organisasjonen gjennom tydelege prioriteringar, løpande kostnadskontroll og realistiske planar.

Effektiv og fleksibel tenesteproduksjon

- Aktiv bruk av data og analysar for betre avgjerder og effektiv tenesteproduksjon.
- Arbeide aktivt for å tilpasse ressursbruk og tenester etter dei økonomiske rammene, både på kort og lang sikt.
- Leggje til rette for fleksibel tenesteproduksjon gjennom tilpassing av bygg, bemanning, arbeidsmetodar og organisering når behova endrar seg.

Digitalisere tenestene til kommunen for betre tilgjengelegheit og kvalitet, særleg innanfor helse

- Bruke ny teknologi og nye digitale løysingar som ein aktiv del av tenesteutviklinga, særleg innanfor helse.
- Auke digital modning blant tilsette og innbyggjarar.

Kva kan vi som innbyggjarar gjere?

Samfunnsutvikling blir ikkje skapt av kommunen åleine. Korleis vi som innbyggjarar møter kvarandre, deltek og tek ansvar i kvardagen, har stor tyding.

Trygge barn som leiker, lærer og meistarar

- Ver ein trygg og tilstødeverande vaksen – for egne og andre sine barn.
- Støtt opp om frivilligheit, idrett og kultur.
- Bidra til inkluderande møteplassar.
- Ver ein god rollemodell, til dømes gjennom eit medvite forhold til konsekvensar av skjermbruk og rus.

Ein stad folk vil bu, jobbe og bli

- Snakk godt om Rauma.
- Ta imot nye innbyggjarar.
- Støtt lokale bedrifter og arrangement.
- Snakk konstruktivt om utvikling, òg når du er ueinig.

Natur og tryggleik, i dag og i morgon

- Ta vare på naturen, bruk han med respekt.
- Ver medviten om eige forbruk.
- Ha eigenberedskap.
- Hald demokratiske verdier ved like: Søk kunnskap og informasjon, og hald «usemjemuskelen» ved like – gjennom diskusjon skaper ein auka forståing.

Dyktige folk og gode tenester

- Engasjer deg i demokratiske prosessar.
- Gje tydelege og respektfulle tilbakemeldingar.
- Bidra til ein kultur der vi søker løysingar.

Saman skaper vi god helse, meningsfylte liv og trivsel

- Sei hei, inviter med, inkluder nye.
- Ta vare på eiga helse gjennom aktivitet og fellesskap.
- Ha fokus på å meistre eigen kvardag og å ta vare på seg sjølv.
- Bruk aktivt støtte frå eigen familie og eige nettverk.
- Bruk tilbod frå frivillige organisasjonar, lag og foreiningar.
- Planlegg for eigen alderdom, til dømes ved val av bustad.
- Delta i lokalsamfunnet.
- Sjå etter den som fell utanfor – små handlingar betyr mykje.

Langsiktig arealstrategi

Arealet i Rauma er ein avgrensa og verdifull ressurs. Korleis arealet blir brukt i dag, får konsekvensar langt fram i tid og er ofte vanskeleg å reversere. Arealstrategien fastset difor overordna prinsipp for den framtidige arealutviklinga til kommunen og skal bidra til ei heilskapleg, langsiktig og berekraftig utvikling i tråd med mål og prioriteringar i samfunnsdelen av kommuneplanen.

Strategien tydeleggjer prioriteringane til kommunen knytte til vern og bruk av natur, utvikling av stader og lokalsamfunn, handtering av klima- og naturfare samt økonomisk berekraft og verdiskaping over tid.

Arealstrategien dannar grunnlaget for arealdelen av kommuneplanen og skal vere eit styringsverktøy i arealplanlegginga og reguleringsarbeidet til kommunen. Gjennom tydelege prioriteringar skal strategien bidra til føreseielegheit, heilskapleg planlegging og ei berekraftig samfunnsutvikling i Rauma.

Foto: Anna Svare

Naturmangfald

- Naturmangfald, økologisk samanheng og karbonrike areal skal takast vare på, medrekna myr, gamalskog og vassdrag. Arealbruk og utbygging skal planleggjast slik at fragmentering av natur blir unngått, og funksjonane til naturen for klima, beredskap og økosystem blir oppretthaldne over tid.
- Avgrense nedbygging av natur. Dette inneber å vurdere fortetting, transformasjon, restaurering og gjenbruk av grå areal, samt å byggje kunnskap om arealbruk, naturtap og moglege kompensasjonsområde. Å sikre fast busetjing er òg eit viktig omsyn.

Balanse mellom vern og bruk

- Natur skal brukast – men på naturen sine premisser. Arealbruk skal balansere busetjing, friluftsliv, reiseliv, vern og lokal verdiskaping, og ta vare på jordvern, omsynssoner, landbruks- og beitenæringane sin bruk av inn- og utmark, slik at konflikter blir førebygde gjennom planlegging og tilrettelegging.
- Landbruk og andre primærnæringar skal sikrast gode og føreseielege arealrammer. Dyrka og dyrkbar jord skal takast vare på, og arealbruk skal bidra til å styrkje matproduksjon, kulturlandskap og langsiktig bruk av jord- og naturressursar.
- Fritidsbusetnad skal ta særleg omsyn til naturmangfald og karbonrike areal.

Særskilt forvaltningsansvar – villrein og villaks

- Å ta vare på leveområda til villreinen skal ha særleg prioritet i arealplanlegginga. Arealbruk og utbygging skal ta omsyn til trekkrutene, leveområda og sårbarheita til villreinen, og bidra til å redusere fragmentering, forstyrringar og barrierar i villreinområda.
- Naturmangfald i vassdrag, fjordar og kystnære sjøområde skal takast vare på gjennom ein heilskapleg arealbruk. Som forvaltar av villaksen må planlegginga ta omsyn til økologisk tilstand, samanhengen mellom ferskvatn og sjø og samla påverknad frå menneskeleg aktivitet, og bidra til å redusere risikoen for negativ påverknad på viktige naturtypar og artar.

Klimatilpassing

- Klimatilpassing og handtering av naturfare skal vere eit grunnleggjande premiss for arealbruk. Arealplanlegginga skal ta omsyn til flaum, skred, overvatn, ekstremvær og framtidige klimaendringar, og bidra til å redusere risiko for liv, helse, verdiar og kritisk infrastruktur.
- Når vi byggjer og utviklar stader, skal vi i størst mogleg grad bruke grøne og naturbaserte løysingar. Det gjev tryggare handtering av overvatn og flaum, og skaper meir natur, trivsel og gode møteplassar.

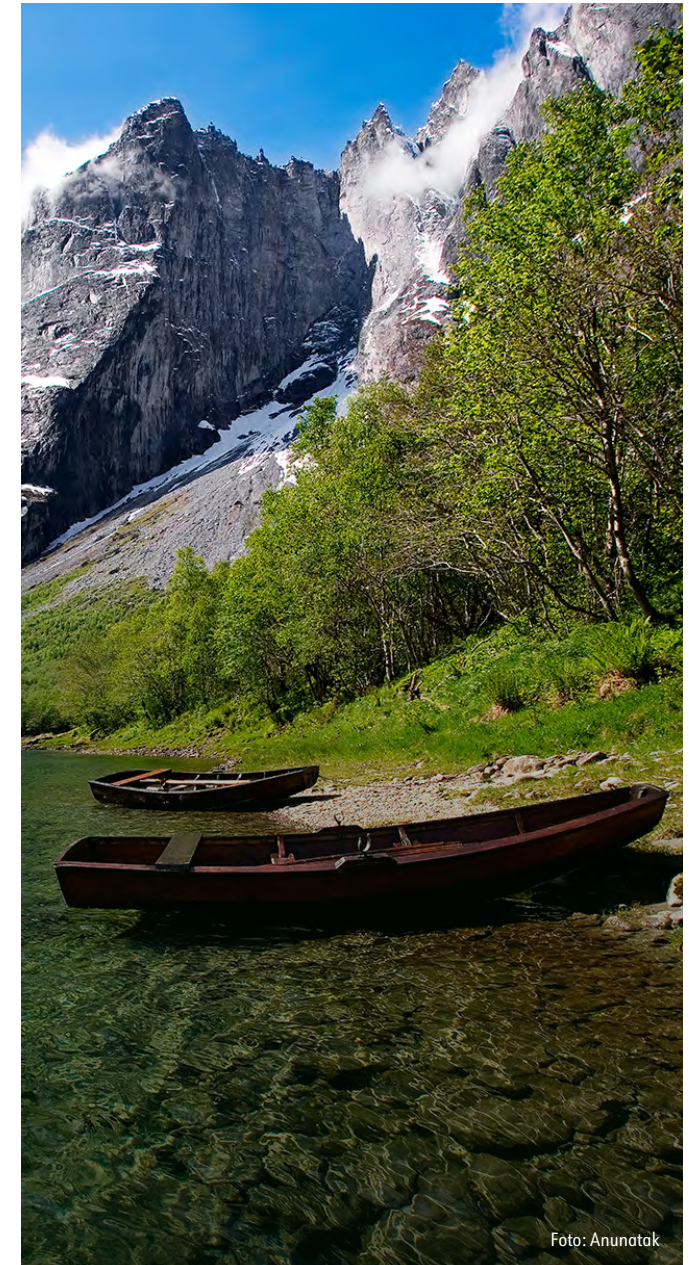

Foto: Anunatak

Stadutvikling

- Fortetting, transformasjon og gjenbruk av areal skal vurderast før nye utbyggingsområde.
- Bustad- og stadutvikling skal leggje til rette for ulike livsfasar. Arealplanlegginga skal bidra til varierte bustadtypar og bumiljø, og styrkje sentrum og tettstader som kvardagsarenaer med nærleik mellom bustad, tenester, arbeid, kultur og fritid.
- Arealbruk som styrkjer busetjing og heilsårs liv i kommunen skal prioriterast. Ved avveging mellom bustadføremål for fastbuande og fritidsbusetnad skal behovet for bustader til fastbuande tilleggjast størst vekt. Ny nedbygging av natur- og utmarksareal skal i hovudsak grunngjevast i behov for fast busetjing.
- Nærnatur og samanhengande grønstruktur skal sikrast i og rundt tettstader og lokalsamfunn. Arealplanlegginga skal bidra til tilgjengelege uteområde, grønne samband og naturprega møteplassar som fremjar folkehelse, trivsel og kvardagsaktivitet.
- All arealplanlegging skal ta vare på trafikktryggleik med særleg vekt på gåande, syklande og trygg skuleveg.
- For å stimulere busetjing i bygdene, opnar kommunen opp for spreidd bustadbygging.

Næringsutvikling

- Næringsareal bør lokaliserast konsentrert og strategisk for å sikre langsiktig verdiskaping og effektiv bruk av areal og teknisk infrastruktur. Vidare utvikling av næringsareal skal i hovudsak skje gjennom gjenbruk, transformasjon og betre utnytting av eksisterande nærings- og industriområde. Areal for arealkrevjande næringsverksemd, logistikk og industri skal i hovudsak samlast i færre, eigna næringsområde med god tilgjengelegheit og robust teknisk infrastruktur. Spreidd lokalisering og etablering av nye næringsareal i bygdene skal som hovudregel unngåast der dette fører med seg auka investerings-, drifts- og vedlikehaldskostnader for kommunen, eller svekkjer moglegheita for samhandling, synergieffektar og vidareutvikling av sterke næringsmiljø.
- Næringsareal for mindre og lite arealkrevjande verksemd kan inngå i heilskapleg stadutvikling der dette styrkjer lokalsamfunn og reduserer transportbehov. Slike verksemdar skal lokaliserast i tilknytning til sentrum, bygdesentrum og bustadområde på ein måte som bidreg til korte reiseavstandar, attraktive arbeidsplassar og effektiv transport, utan å utløyse uforholdsmessige investeringar i ny teknisk infrastruktur eller undergrave hovudprinsippet om konsentrerte næringsområde.
- Eksisterande næringsområde og etablert næringsverksemd i bygdene skal kunne bestå og vidareutviklast. Næringsutvikling skal i hovudsak skje gjennom fortetting, omstilling og betre utnytting av næringsareal som allereie er tekne i bruk.

Langsiktig arealforvaltning og økonomisk berekraft

- Arealplanlegginga skal baserast på eit langsiktig drifts- og livsløpsperspektiv. Ved val av arealløysingar og prinsipp for utbygging skal konsekvensar for drift, vedlikehald og livssyklus-kostnader vektleggjast, slik at kommunen har føresetnader for å forvalte anlegg og teknisk infrastruktur på ein robust og berekraftig måte over tid.
- Eldre reguleringsplanar og ubrukte utbyggingsreservar blir gått gjennom for å sikre at avsette nærings- og utbyggingsareal er realistiske og i tråd med gjeldande kunnskap, lovverk og nasjonale føringar. Dette inkluderer vurdering av konsekvensar for natur, klima, beredskap, teknisk infrastruktur og den økonomiske bereevna til kommunen, slik at utdatert planverk ikkje bidreg til kostnadskrevjande og lite berekraftige arealavgjerder.

Stadstruktur

Arealstrategien legg til grunn ein differensiert stadstruktur:

Åndalsnes som kommunesenter og hovudsentrum. Bygdesentrum: Isfjorden, Måndalen, Innfjorden, Verma, Åfarnes, Mittet, Eidsbygda og Rødven.

**VERDAS BESTE
KOMMUNE FOR
NATURGLADE
MENNESKE**

